
Ob zasnovah razvoja slovenskih turističnih regij: Opozorila na razvojna neskladja

Author(s): Marjan Debelak

Source: *Urbani Izziv*, No. 10, Ob 30. letnici! (december 1989), pp. 38-39

Published by: Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/44179850>

Accessed: 13-09-2018 12:12 UTC

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

This article is licensed under a Attribution 4.0 International (CC BY 4.0). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

JSTOR

Urbanistični inštitut Republike Slovenije is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Urbani Izziv*

Marta in Marjan Debelak:

Ob zasnovah razvoja slovenskih turističnih regij

Opozorila na razvojna neskladja

V Urbanističnem inštitutu SR Slovenije ves čas njegovega obstoja posvečamo veliko skrb razvojnim vprašanjem turizma in rekreacije v Sloveniji. Zelo obsežno raziskovalno-aplikativno delo na tem področju poteka v zadnjem desetletju v okviru širšega raziskovalnega projekta Turizem v slovenskem gospodarstvu in njegova vloga v dolgoročnem razvoju Slovenije. Projekt, ki vključuje raziskovalne teme na ekonomskem, prostorskem in pravnem področju, je v prvem petletnem obdobju v celoti financirala Posebna raziskovalna skupnost za trgovino, turizem in gostinstvo ter drobno gospodarstvo (PoRS - 8). V pravkar iztekajočem se petletnem obdobju pa izdelujemo posamezne naloge pod skupnim naslovom Oblikovanje turistične ponudbe in izdelava zasnove dolgoročnega razvoja turizma v turističnih območjih. Posebna značilnost tega zadnjega petletnega obdobja raziskovalno-aplikativnih nalog je v tem, da lahko uresničimo raziskovalni program le z znatnim (30-40 odstotnim) sofinancerskim deležem neposrednih uporabnikov študij. Naloga raziskovalcev je torej ne le ta, da pripravljamo raziskovalne programe in pridobivamo podporo Raziskovalne skupnosti, temveč da za raziskavo "uporabnike" tudi zainteresiramo. Vključitev neposrednih uporabnikov pripomore, da so raziskovalne teme aktualne in rezultati bolj in hitreje uporabni.

Opisani projekt v obeh petletnih obdobjih izdelujemo skupaj z raziskovalci specialisti za turistična gospodarska vprašanja iz Inštituta za ekonomska raziskovanja in še drugih ustanov ter s posamezniki in poznavalci razmer v obravnavanih regijah. Če so bili v prvem obdobju prispevki obeh inštitucij močnejše ločeni na "prostorske" in "ekonomske" raziskave turizma v slovenskem prostoru in gospodarstvu pa je v zadnjem obdobju delo na prostorskem in ekonomskem področju pri obravnavah turističnih regij popolnoma združeno.

V letih 1985-1988 smo opravili naloge za pet turističnih območij oz. regij: Koroška, Podravje, Pomurje, območje ob Krki s Sevnico in Notranjsko. Sedaj končujemo raziskavo goriškega turističnega območja in smo sredi dela za območje ob Kolpi.

skave so potrdile, da razpolaga Slovenija s številnimi razmeroma velikimi in še neizrabljenimi turističnimi možnostmi, ki so predvsem bodisi v nepopolno razvitih obstoječih turističnih območjih in središčih ter njihovi sedanji turistični ponudbi. Možnosti pa so tudi na povsem novih turističnih lokalitetah in v novih oblikah turistične ponudbe.

V zadnjih raziskavah te ugotovitve poglobljamo in konkretiziramo s predlogi novih zasnov turističnega razvoja in usmeritev ter z nalogami in ukrepi za dolgoročni razvoj turizma v posameznih regijah in njihovih temeljnih elementih turistične ponudbe.

V raziskavah ugotavljamo, da so temeljne prvine za kvalitetni turistični razvoj vsepovsod po Sloveniji že močno ogrožene, zato je velik del prispevkov iz omenjenih nalog posvečen razkrivanju te ogroženosti in utemeljevanju turistično-

dipl.inž.arh., nosilec I

dipl.inž.arh., nosilec I

gospodarskega, turistično-rekreativnega ter kulturnega pomena posameznih ogroženih delov slovenskega turističnega prostora.

Tako smo npr. v Pomurju raziskali in opozarjali na turistični pomen ohranjanja osrednjega dela slovenskega toka reke Mure s predlogom za oblikovanje murskega krajinsko-turističnega parka z novimi programi turistično-rekreativne ponudbe na zopet(?) čisti reki Muri, njenih rokavih in močvirnih logih ter ob novih možnostih razvoja zdraviliškega turizma.

V območju ob Krki smo osredotočili raziskave na turistično-rekreativski pomen reke Krke ob pogojih njene vrnitve v kvalitetnejši razred vodnega vira. Ta vir je že kritično prizadet z industrijskimi in urbani odplakami ter je zato ogrožena možnost dopolnilnih in novih turističnih programov, neločljivo vezanih na čiste vode in privlačno okolje reke, ki se nahaja tik ob jedrih dolenske turistične ponudbe, temelječih na zdravilnosti termalnih voda.

Na Notranjskem je še vedno glavno vprašanje, če smo se res dokončno poslovili od zamisli o vodnogospodarsko-energetskih ali kmetijsko-melioracijskih posegih v tako edinstveni naravni pojav kraškega nad- in podzemlja, ki naj bi (p)ostal tudi po naših raziskavah ena od najpristnejših elementov slovenske in mednarodne turistične ponudbe. Raziskana območja ob presihajočem Cerkljanskem jezeru in Planinskem polju bodo po ugotovitvah in priporočilih te študije lahko postala razširjeni temelj turistične ponudbe, ki je tako uspešno pričeta v Postojni.

Raziskave, ki še potekajo, kažejo, da bo turistični razvoj Obkolpja močno odvisen od razpleta dogovorov med Slovenijo in Hrvaško. Na Hrvaškem želijo gospodarstveniki izrabiti Kolpo za potrebe svojega elektro gospodarstva in vodooskrbe Kvarnerja in ne dajejo prednosti ohranjanju neprizadetega živega toka te mejne reke za ekološko-kulturne in turistične potrebe. Prav obratno pa je zaenkrat v Sloveniji, kjer je za Kolpo vse

večji turistično-rekreativski in naravovarstveni interes.

Zavore kvalitetnemu razvoju turizma ugotavljamo od primera do primera v mnogih drugih točkah v obravnavanih regijah zaradi različnih razlogov, ki jih povzročajo neskladne smeri razvoja različnih, med seboj nasprotujočih si dejavnosti.

V mnogih primerih pa vidimo neustrezne razvojne poteze tudi pri turizmu samem zaradi nesmotrne in ne-kvalitetne izgradnje in neurejenosti objektov turistične ponudbe.

Nesmotrno je, kar opozarjamo tudi od primera do primera v naših opravljenih raziskavah, razvijati v določenih območjih take turistične dejavnosti in programe, ki so v nasprotju s primarno ekološko ali naravovarstveno funkcijo takega območja ali pa obremeniti določen prostor s takim številom obiskovalcev, ki postane moteče in vzbuja nelagodje gostov.

S ciklusom raziskav v doslej v Sloveniji manj raziskanih turističnih regijah bomo ob pravkar iztekajočem se planskem (in družbenogospodarskem) obdobju pridobili koristne iztočnice za oblikovanje temeljev novih razvojnih usmeritev za obetavno turistično gospodarstvo Slovenije, ki ga bomo še kako potrebovali v novih političnih in ekonomskih razmerah in tesnejše povezanosti z napredno Evropo. Tedaj, upajmo, bodo popustile nepojmljive zavore, ki danes povzročajo, da se naši ljudje sredi najprivlačnejših turističnih krajev branijo ukvarjati s turizmom, ker se jim to ne splača.

